

DRŽITELKA OCENĚNÍ **NEJLEPŠÍ ŠVÉDSKÉ KRIMI**

TOVE ALSTERDAL

PODEJ MI RUKU

motto

thriller

Podej mi ruku

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

Tove Alsterdal

Podej mi ruku – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

TOVE ALSTERDAL
PODEJ MI RUKU

Praha 2018

Přeložila Jana Chmura-Svatošová

Copyright © Tove Alsterdal, 2014 by Agreement with Grand Agency.

Translation © Jana Chmura-Svatošová, 2018

Cover photography © rozbyshaka / Shutterstock.com

Cover photography © samray / Shutterstock.com

ISBN tištěné verze 978-80-267-1256-5

ISBN e-knihy 978-80-267-1334-0 (1. zveřejnění, 2018)

BUENOS AIRES

1978

Ve tmě opakovaně zažívala pocit, že se dusí. Přes tvář jí navlékli špinavou kápi a nedostávalo se jí vzduchu. Museli ji použít už dřív. Zdálo se jí, že cítí pach potu, lidských výměšků, kohosi, kdo už neměl sílu dál vzdorovat.

Tělo se obrátilo proti ní. Hořelo elektřinou, křičelo otevřenými ranami na chodidlech, bušilo v podbřišku, kde ji znovu ztýrali.

Pouštěli hudbu. Pokaždé stejnou hudbu.

You can dance, you can jive, having the time of your life...

V hluku z ventilačního zařízení zachytila vzdálené dunění vlaků a automobilový provoz, který zesílil, jen co noc přešla v den. Ranní zvuky ji děsily nejvíc. Dveře, které bouchaly v patrech pod ní, kroky vzhůru po schodišti na půdu, kde ležela. Čekání, až škvírou v dolním kraji kápě uvidí vysoké boty, a pak hudba, která se opět rozezní, tóny z ochraptělého kazetového magnetofonu, které mezi kamennými stěnami nabývaly na síle a při nichž si přála zemřít. Smrt si představovala jako jakýsi chladivý a bezedný poklid. Lesklou, černou vodu v lese, který už nikdy znovu neuvidí, smrt byla tichem. Za nocí, kdy samota uvnitř kápě byla kompaktní a ona jen tušila kolem sebe dech, myslela právě na to jezero. Bylo to zvláštní. Nebyla tam už tak dlouho. Nudilo ji. Nekonečné värmlandské lesy ji tehdy dusily, nyní si však usmyslela, že tam, pouze tam, by mohla zase dýchat.

Bolest nebrala konce. Nové dny nepřestávaly přicházet.

See that girl, watch that scene, diggin' the dancing queen...

Někdy slyšela odkudsi z dálky zpěv školních dětí a to bylo horší než křik a holínky, které tak tvrdě tepaly do kamenné podlahy. Na druhé straně probíhal život, o který jí připravili, a nikdo nevěděl, kam

zmizela. Začala slyšet hlasy, hlasy, které poznávala. Zmocňovalo se jí šílenství. Jediné, co viděla, byla podlaha a nohy a jejich holínky, když přišli blízko k ní. Kdyby se odvážila o něco zvednout hlavu, zachytila by spodní část trupu.

Právě vyvolali její číslo. Tolik ji to bolelo, když musela vstát. Vedli ji po schodech dolů, klopytala s řetězy kolem nohou, s kápi přes oči, takže viděla vždy jen jeden schod.

Kolem ní řinčení dalších řetězů, ještě jedno schodiště.

Musí se pokusit říct něco o holčičkách, že je máma, cožpak to nechá-pou? Rána obuškem do zátylku, a už se promluvit nepokoušela.

Sklepení. Už o té budově leccos věděla, stejně jako se naučila mno-hému o zlu, bolesti a pohrdání nicotným tvorem, jakým je ona sama. Na mysl jí vytanul bůh, ale ta, kterou předtím byla, by nikdy nepadla na kolena, aby se pomodlila.

Strčili do ní a ona upadla. Vlhké ruce ji držely za ruce a nohy, prsty jí vnikaly do ran. Řekli, že jí musí dát vakcínu.

Píchnutí do paže. A pak mlha. Jako ranní mlha nad jezerem Fry-ken, chtěla si představovat, chtěla myslet na jezero a poklid, ale začala se třást. Nechtěla zemřít. Údy se bránily nespravedlnosti smrti, žila tak krátce, ale už nebyla schopna se hýbat. Tělo na kamenné podlaze ochablo. Bolest odpula. Už necítila zlo. Pach moči v chřípí.

Hned vedle ní někdo zanaříkal a pak už neslyšela nic.

JAKOBSBERG

2014

Dvě ženy se natáčely před zrcadlem, snažily se najít ten nejlepší úhel. Levý nebo pravý profil, to byla otázka, hebká pleť, našpulené rty, které žadonily o polibek. Jedna z nich si otřela ze zubu trochu rtěnky a kradmo se po ní podívala. Charlie by se vsadila, že jen co odejde, okomentují její věk.

Můžete se natřásat, jak chcete, pomyslela si, ale co víte o milování? Cestou zpátky k baru zavrávala.

O životě nevíte nic, netušíte, jak může být těžký a ošklivý.

U baru mezitím kdosi v černém a třpytivém zaujal její místo.

„Promiňte, ale já jsem tady seděla,“ zakřičela, aby přehlušila hlasitou hudbu.

Dívka se zpola obrátila.

„A kdy jako?“

Charlie se vmáčkla vedle ní a úmyslně ji ze židle sestrčila. Cítila mužovo koleno na stehně a jeho rty u ucha.

„My dva tady budeme nejstarší,“ řekl. „Říkala jsi, že už jsi tu někdy byla?“

Charlie upila brčkem z třetího drinku a otočila se k tanečnímu parketu, vzdouval se a poskakoval, těžce jí pulzoval tělem.

Jo, pomyslela si, už jsem tu byla. Jsem tu celý život. Našla jsem lásku a zase o ni přišla. Jsem ještě pořád tady, protože hořím. Žiju.

„Nepůjdeme někam jinam?“ zakřičel.

Jeho přezdívka na internetu zněla *V celé své kráse*. Co vlastně říkal, že dělá? Buduje informační systémy? Nemysli si, že to půjde tak snadno, řekla si v duchu. Nemysli si, že jsem vděčná jen proto, že jsi o pár let mladší. Pokud tedy jsi.

Podívala se mu do očí, ale nic se nestalo, žádné kouzlo mezi nimi nebylo. Nemohl by jí pomoci. Byl by to ztracený večer.

Nebo taky ne. Pohledem putovala po lokálu. Muž, kterého si všimla už dřív, tam pořád ještě stál. U vchodu, s tváří skrytou ve tmě, stál sám, pátral mezi lidmi. Zavadil o ni pohledem právě ve chvíli, kdy mu světlo ozářilo obličej, a náhle to ucítila. Smích započal v podbříšku a projel jí celým tělem, které žhnulo a krev jí v něm kypěla.

V hlavě jí perlilo opojení. Odložila drink.

Pomaloučku se vydala k parketu a cítila pohledy mužů v zádech, nepřiznala je ale k sobě. Tančila sama, pokaždé tančila sama. Nikdy se nebála předvést a nehodlala s tím začít ani teď. Zvedla paže nad hlavu a pomaloučku se začala s hudbou pohupovat, vnímala rytmus, dunění basů, ujistila se, že ji muž u dveří stále ještě pozoruje, že popošel o něco blíž a nemůže z ní odtrhnout zrak, a ona zavřela oči a tančila a už nemyslela na to, jak se odtamtud zvládne dostat.

Nikdo, kdo ho tu noc viděl potulovat se po cestičkách v Jakobsbergu, nevěděl, kdo skutečně je. Lidé se odtamtud odstěhovali, vydali se za svými vysněnými cíly a někteří samozřejmě zesnuli, nastěhovali se noví lidé se svými proprietami.

Jmenovka se odstraní, tvář vymaže čas.

Rytíř zabočil do centra a viděl, že v neonovém nápisu nad biografem Falken přestala svítit písmena F a N. Prošel kolem oken zrušeného bistra *Domus*, kde nyní stojí pokladny řetězce Coop. Přivřel oči a kolem kulatého stolu uviděl své kamarády. Zahlédl život, jak se jevil tam zevnitř.

Věděl přesně, u kterého okna seděli, když tam spolu byli poprvé. Vybavil si vůni jejích vlasů, které jí padaly volně a nepoddajně do očí, i jak zaklonila hlavu, když ji rozesmál.

Mezi hranatými budovami centra dul ledový vítr, který nevěděl nic o jaru, jen rozvířil smetlí a zmatené vzpomínky.

Nikdo samo sebou nechtěl provozovat bistro, kde lidé vysedávali půl dne nad jediným hrnkem kávy. Ani kooperace. Ne v současné situaci. Společnost se musí rozvíjet. Buďto kupředu, nebo také do pekel.

Kolem přešla hlučná parta mladíků. Kalhoty s rozkrokem u kolen a bundy s kapucemi. Mířili k sídlišti Söderhöjden. Rytíř se stáhl do uličky mezi obecní úřad a Angelův kiosek, aby se s nimi nepotkal. Posledním příměstským vlakem přijelo několik lidí, kteří ještě do pozdních hodin setrvali ve městě, vynořili se z tunelu a rozptýlili se po okolí. Před klubem *Rytíř Jakob* stál vyhazovač a kouřil.

Vtom ji uviděl. Nebo možná o něco později. Nejdřív z restaurace se smíchem vypadlo několik mladých dívek kolem dvaceti. Kamenným náměstím zaduněla diskotéková hudba a pak se dveře opět zavřely.

Rytíř Jakob. Ta restaurace tam byla odjakživa, nad tunelem. Ještě pořád cítil tu přitažlivost, přes všechny časy. Uvnitř teplo a zakouřeno, při pouhém pomyslení na sklenice pěnivého piva mu zacukalo v nohou. Chvění strun pod konečky prstů levé ruky v akordu C dur! Ve vzduchu se vznášelo blues a *teď poslouchejte, zahraju vám píseň o trpkém životě a báječné lásce...* Rytíř si sám pro sebe v kapse natáhl a ohnul prsty, ukazovák na struně B, první pražec, prostředníček na děčku, druhý pražec. Strunu A pod prsteníčkem, malíček na E a *waeng*, slyšel ho naprosto čistě, když udeřil do strun.

Pak se dveře *Rytíře Jakoba* opět otevřely. Byla to skutečně ona?

Tmavé vlasy jí ve větru poletovaly kolem hlavy, jak byla hezká. Bez rozmýšlení vystoupil pár kroků ze stínů a zvedl ruku na pozdrav.

„Ale ahoj,“ řekl. „Nazdárek, holčičko.“

Měla rozepnutou koženou bundu a látkové kecky, musela jí být zima.

„Jak je?“ zeptal se a třesoucí se rukou si uhladil vlasy dozadu. Dřív je často míval svázané do culíku. „Nevidíš, kdo jsem?“

Muž, který byl s Charlie, k němu dva kroky popošel. Díval se mu zpříma do očí.

„Co chcete?“

Rytíř věděl, kdy je čas couvnout. Muž nebyl stejně vysoký jako on, ale podstatně rozložitější. Měl oholenou hlavu.

„Pojď, půjdeme,“ vybidla ho Charlie.

„Znáš ho?“ zeptal se muž.

Vlasy jí trochu zavlály, když zavrtěla hlavou.

„Je mi zima,“ řekla a zatahla muže za paži. „No tak už pojď.“

Muž se na Rytíře naposledy podíval a pak se vydali přes náměstí pryč.

„Vy byste se měl taky pohnout,“ ozval se vyhazovač za ním. „Zmrznete, když tady zůstanete stát.“

Rytíř vytřepal nohy, aby v nich rozproudil krev. Vydal se zpovzdálí za párem. Ten chlap nebyl příjemný. Proč se nemůže chovat slušně a zdvořile? Prošli kolem galerie, která byla vystavená nad střechou *Domusu*, a změnila tak proporce; protější domy z padesátých let vypadaly najednou starší a menší, než je pamatoval. Charlie se ještě o trochu víc přitiskla k muži vpředu a v místě, kde centrum končilo, se její obrysy ztratily ve tmě a byla pryč.

Zastavil se u odpadkového koše. Trochu v něm rukou zakroužil a našel půl sáčku hranolků a deník *Metro*. K pití nic. V prostoru hrudního koše se mu začala ozývat prázdnota, hlásil se absták, brzy už do sebe musí něco dostat. V prstech, které byly nejcitlivější na zimu, ho začalo píchat a bolet, prsty u nohou mu znečitlivěly. Vycítil, že se někdo zezadu blíží, a vzhlédl.

Pěkný černý kabát, tříčtvrteční, jaký nosí muži v centru Stockholmu. Setkali se pohledem.

„No co, recyklace,“ řekl Rytíř a zamával trochu sáčkem s hranolky, podíval se do novin. Byly včerejší. Ti chudáci pořád ještě řádili v Sýrii. Ministr financí Anders Borg řekl, že se Švédsku daří dobře, aby ne, když budou brzy volby.

Muž v zimníku nic neřekl, jen rychle kráčel stejným směrem jako ostatní. Zanedlouho i on zmizel.

Dlažba. Smetí, které lítalo kolem. Vítr, který zalétl i do tunelů a pasáží.

Rytíř musel té noci dojít až nahoru k Mlýnskému návrší. Projít tunelem příměstského vlaku, kde veškeré koše nenabídly víc než půl lahve citronové minerálky a zbytky sendviče s tuňákem. Krátce se zastavil v nové čekárně autobusového terminálu, aby se zahřál, dokud ho nezačalo dohánět k šílenství ostré světlo. Pokračoval přes Fågelsången, stezkou pro pěší, kterou nohy našly, aniž by musel přemýšlet.

V Jakobsbergu bylo všechno, čím byl on sám. Vzpomínky a Kåken, dřevěná vila nahoře na Aspnäsvägen, kde vysedávali, když byli mladí a nespoutaní, a před ní byla Ängen, Louka, zrovna vedle centra, kde se po večerech scházeli a grilovali a plnili starou studnu lahve-mi piva, dokud nepřetekla. Lidé se báli chodit okolo a místní noviny tiskly články o nebezpečné partě, ačkoliv nedělali nic jiného, než že pili desítku, malé buclaté lahvičky, které se tehdy prodávaly v balení po šesti, a hráli na kytaru a zpívali, a taky samozřejmě kouřili trávu a to či ono si lupli, ale proč ne, byli přece mladí. Už to bylo dávno, co je odtamtud vyhnali, a na pozemku, který býval Loukou, vystavěli domy. V jeho hlavě tam ale parta setrvala, ještě pořád hrála písně, které nikdo jiný nemohl slyšet.

Když namáhavě vyšel k vrcholu návrší, kde už po dvě stě let stál větrný mlýn, než shořel a byl znovu vystavěn, začal pochybovat, jestli skutečně viděl Charlie. Stávalo se, že viděl cosi, co nikdo jiný zjevně neviděl. Měl teorii, že všechny časy existují najednou, v paralelních kolejích, a ne v jedné ose. Existovalo mnoho žen, které se navzájem podobaly, ona ale byla odjakživa něčím jedinečná.

Zlatá holčička.

Pod několika keři, zpola skryté ve starém listí, nakonec našel dvě plechovky piva, které nebyly prázdné. Jedno Mariestad se 4,5 procenty alkoholu a druhé slabší, ale pořád lepší než nic. Piva ale u dna zmrzla v kusy ledu. Rytíř se dotáhl k hranici, kterou sem natahali občané. Zítra bude Valpuržina noc a pak nastane květen, a to už se jaro přece musí vrátit. Pamatoval si, když byly holčičky malé a on sám pracoval v kaučukárně. Dostaly tenkrát k čarodějnicím bílé sandálky, tehdy tedy rozhodně nemrzlo.

Zpíval sbor a odpalovaly se rakety a Zima se zřítíla do plamenů.

Nález piva mu o něco zvedl náladu. Uviděl pohovku, která stála opřená kratší stranou o kraj obrovské hromady chrástí a odpadu. Červená dvoumístná pohovka, kterou si někdo usmyslel sem přitáhnout. Vypadala skutečně lákavě. Shodil ji na zem a posadil se, přetáhl přes sebe několik kartonů místo příkrývky. Nikdy nebyl bez zápalek. V podšívce bundy navíc našel čajovou svíčku. V novinách se dočetl

o chlápkoví, který přežil noc v autě severně od Pajaly uprostřed zimy jen díky čajovým svíčkám v přihrádce auta. Od té doby se vždy takovými věcmi zásoboval, když byla příležitost. Zapálil ji a držel nad ní plechovku Mariestad. Pivo tálo déle, než předpokládal. Začal se už pořádně třást, možná zimou nebo počínajícím záchvatem. Vosk mu vyšplíchl a plamínek uhasil. Zapálil tedy *Metro*, které bylo zcela suché, a když vzplálo, myslel na válku v Sýrii. Oheň se rozšířil i na kus kartonu, pár klacíků a dřevo, takže se mu u nohou vytvořilo malé ohniště. Plameny ho pálily do tváří, led pomalu roztával a ze zamrzlého dna se uvolnily první doušky.

Lena Morbergová viděla, jak číslice na hodinách na nočním stolku přeskočily. Teď bylo 04:00. Zaposlouchala se do tukaní ze synova pokoje. Za nocí se všechny zvuky ozývaly tak pronikavě. Měl nasazená sluchátka, byla tedy ušetřena explozí a střelby, přesto měla dojem, že slyší, jak vedle válčí, střílej, střílej, abys zabil. V noci přemýšlela, co to s ním dělá, kým se její nejmladší dítě ve svém vnitřním světě stává?

Pokrývka byla příliš teplá, otočila ji. V nohou cítila mravenčení, musí vstát. Měla se k tomu postavit jinak? Stanovit odměny, něco za něco, nebo tresty, hodina u počítače za hodinu učení? Něco přece musí jako matka říct. Vždyť musíš ráno vstávat, co známky, tvůj život a budoucnost, je nebezpečné převrátit denní rytmus. Odvracíš se od skutečného světa, tohle přece není žádný život.

Nebo je?

Není dobře, že má o něco zájem? Naučí se všechno o počítačích, vycvičí si schopnost reagovat?

Zahalila se do pokrývky a otevřela větrací okénko, zvenku zavanul chlad, potřebovala se nadýchat čerstvého vzduchu. Prášky na spaní užívat nechtěla. Měla po nich těžkou hlavu a byla duchem nepřítomná. Noc jí pak splývala se dnem. Teploměr ukazoval dva stupně pod nulou. Noc před čarodějnicemi a je pod nulou, to není normální. Pohlédla k řadě oken zvlněné fasády protějščího domu. Před pár dny bylo přímo letní teplo, stromy nasadily pupeny. Skutečně to ve vzduchu poletuje sníh?

Svítilo se ve více oknech. Není sama, kdo za noci putuje po bytě, už je viděla dřív. Nespavce.

Kdesi ve druhém patře někdo rozsvítil lampu a v několika oknech viděla záři z počítačů, sítě, která nikdy nespí, lidé se schovávají za uživatelskými jmény, milují a nenávidí a vítězí ve válkách. Šikmo naproti v sedmém patře vyšla žena jen v kalhotkách do kuchyně a nalila si čaj. Nechápe, že ji je vidět? Za světlem ze zapomenutého adventního svícnu zahlédla tvář staršího muže. Zdálo se jí, že ho zná, ale nemohla si vzpomenout, jak se jmenuje. Nebyl to on, kdo chtěl na poslední valné hromadě obehnat dvůr plotem s brankami, pomyslela si, když se najednou něco pohnulo, stín, který před ní padal. Vykřikla a uskočila. Těsně za oknem uviděla kopající nahé nohy, lidské tělo. Otevřená ústa a vytřeštěné oči, poletující vlasy a pak bylo pryč. Prázdnost za oknem. Okamžik nato slyšela zdola žuchnutí, zvuk, na který nikdy nezapomene. Tvrdý dopad a křupnutí a pak odkudsi křik a hluk, který se mezi domy rozezněl s nezvyklou intenzitou.

Později si často pomyslela: tolik nás bylo.

Tolik, kteří nemohli té noci spát.

Sedm lidí stačilo doběhnout dolů na hřiště na dvoře, než zdola z Viksjöleden zaslechl první policejní auto. Přes pyžama si oblékli kabáty nebo si narychlo natáhli tepláky a rozepnuté bundy. Asi sedmdesátiletý muž z Latinské Ameriky přešel nízký plůtek, který obklopoval hřiště, a přiložil mrtvé ruku k hrdlu – hrdlu zalitému krví. Rozhozené vlasy zakrývaly ženinu tvář, jež byla od těla otočená způsobem, který bylo možné popsat pouze slovem groteskním. Tenký župan dopadl tak, že z větší části zakrýval její tělo.

Někteří nemohli odtrhnout zrak, jiní se odvrátili.

„Necítím pulz,“ řekl muž. Jmenoval se Rodríguez a do Jakobsbergu přišel jako uprchlík z Chile před čtyřiceti lety. Říkalo se, že dělal ochranku prezidentu Allendemu.

„Jasně že ne,“ zamumlal mladší chlapec, který na sobě neměl ani bundu. V mikině, ze které už poněkud vyrostl, ukázal na vrchol

mohutného domu ve tvaru ležícího banánu. Vlnil se proti černému hvězdnatému nebi vysoký jedenáct pater.

„Odtamtud spadla. Viděl jsem to. Něco takového se přece přežít nedá.“

Lena tam jen stála a přihlížela. Slyšela, co si ostatní navzájem říkají, „ta hrůza“, „strašné, nepochopitelné, hned jsem zavola 112“ a „To vy přece bydlíte ve dvaadvacítce?“

Pak na několik minut ztichli, protože nebylo co říct. Pohlédla vzhůru a v duchu se ptala, jak dlouho trval okamžik od chvíle, kdy se vrhla ven. Stihne člověk vidět zpětně svůj život, představit si, jaká ho čeká bolest? Zachvěla se, přitáhla si kabát těsněji k noční košili a zalitovala, že si nenatáhla kalhoty, než vyběhla ven.

„Kde vězí?“ rozčiloval se Gustafsson, starší pán z valné hromady družstva, který také sešel dolů. Lena se podívala na hodinky. Od chvíle, kdy se na displeji radiobudíku u ní v bytě ukázala čtvrtá, uplynula sotva půlhodina. Slyšela někoho potichu říkat, že to je hřiště nejmenších dětí. O to je to horší. Také ji to napadlo, i když by tak asi uvažovat neměla. Hřiště, na která byli v bytovém družstvu tak pyšní, spolu se záhony, místem na grilování a minigolfem mezi domy. Stačí tělo a krev a všechno to ostatní neforemné a kašovitě, co se kolem při dopadu ženy na zem rozprsklo, odklidit? Postará se o to policie? Mělo by to přece být pryč, než děti vyjdou ven.

Lidé si stačili znovu odkašlat a vyjádřit podiv, proč to policii tak trvá, kde se jen zdrželi? Někteří přešlapovali a cítili nutnost vysvětlit, proč byli vzhůru v neděli v noci v 04:13, což byl přesný čas, kdy se to stalo.

Lena nechtěla o chronické nespavosti a neklidu mluvit, vzhledla k oknu v osmém patře, kde byla vidět zář ze synových obrazovek. Ani si nevšiml, že jsem vyběhla ven, pomyslela si, neví, že pod jeho oknem někdo zemřel. Nejraději by vyjela nahoru a odtrhla ho od počítače, odtáhla ho do té zatracené dubnové noci, která byla příliš chladná, a ukázala mu: Existuje skutečnost a občas je naprosto příšerná, ale to v ní žijeme, CHÁPEŠ! A pak by ho objala a objímala by ho tak silně, jako když byl malý.

Uffe Rainer se stáhl ke vchodu, jen co spatřil, jak světlometry policejního vozu přejíždějí dvůr. Stál trochu v povzdálí a viděl, co viděli všichni: ženu, která dopadla na malý dřevěný plůtek a zemřela přímo uprostřed nich, na udržovaném dvoře mezi dvěma mohutnými domy táhnoucími se ve tvaru banánu v ulici Aspnäsvägen v Jakobsbergu.

Bylo to jak ve filmu. Zíral na její vlasy, které vplouvaly do tmavé skvrny, nahé chodidlo, které mířilo vzhůru. Zanedlouho ji odnesou na nosítkách a policie nakreslí křídou obrys jejího těla na místě, kde leželo, a on už ji nikdy neuvidí.

Policejní auto se prodíralo mezi košatými křovisky a koly, která stála venku celou zimu. Brázdilo zamrzlou břečku trávníku a zastavilo. Vystoupili dva policisté.

Uffe Rainer se naráz otočil a vklouzl zpět do vchodu. Přidržel dveře, aby se při zavření neozvalo cvaknutí.

Když se dostal do jedenáctého patra, neodolal a přistoupil k jejím dveřím. Tak rád by se dotkl kliky, odemkl dveře a viděl ji tam uvnitř spát.

Na schránce stálo N Holmová. Ne Erikssonová, což bylo Charliino příjmení. Věděl, že si byt pronajímá načerno z druhé ruky od příbuzných Ninny Holmové, kterou před několika roky odstěhovali do domova důchodců. Uffe musel Charlie slíbit, že to nikomu neřekne, protože by ji vyhodili. Její lži byly malými poklady, které ukrýval před světem.

Uvnitř ve svém bytě za sebou rychle zavřel dveře a odehnal korelu, která se mu rozlétla k rameni. Ponížená Ebba Grön zamávala křídly a usadila se na věšáku. „Osm set stupňů,“ křičela. „Věř mi!“

„Drž zobák,“ sykl na ni Uffe Rainer.

„Drž zobák, majore Tome,“ ozval se z obýváku jako ozvěna Ziggy Stardust. Červenochvostý žako seděl na svém oblíbeném místě na lustru, ale Uffe jej v přítomí nebyl schopen rozeznat. Zasařtral v knihovně. Sundal dalekohled a postavil se vedle záclon, starých, květovaných, které tam visely, co matka před čtyřmi lety zemřela a on po ní převzal byt.

Na dvůr teď vjížděla sanitka. Dorazilo ještě jedno auto. Další dva policisté. Dalekohledem viděl několik obličejů, jak s otevřenými ústy hledí vzhůru. Kdosi ukázal přímo na okno, kde stál. Nebo snad hned

vedle, na Charliin balkon? K nebi stoupal dým, o kus dál zjevně hořelo. Záchranáři zakryli její tělo prostěradlem. Už ji neviděl.

Nyní se z hloučku vydělil jeden ze sousedů. Uffe poznal lesklou pleš mrzouta Reinikainena. Bydlel ve stejném vchodu asi ve čtvrtém patře, a teď se vydal před policisty ke vstupním dveřím.

Uffe sklonil dalekohled. Zanedlouho už uslyší známé skřípění mechanismu výtahu.

Dole couvala sanitka ze dvora. Nevzali ji s sebou. Věděl, co to znamená. *Sine spe*. Beznadějně.

„Zmrznem,“ vykřikla Ebba Grön, když se vrátil do haly. Uffe přilákal ptáka z věšáku k sobě a zavřel ho v ložnici. Stálo ho téměř dva roky a na kila semínek, než naučil korelu základy textů punkové kapely Ebba Grön, byl to skutečně pravý punkový papoušek s šedožlutou chocholkou, která mu trčela na hlavě. „Věř mi, věř mi.“ Protesty se teď už ozývaly jen slabě skrz dveře.

Z papírové tašky pod věšákem vzal svazek reklamních letáků, smotal je a opatrně vsunul do otvoru schránky, aby vznikla škvíra, kterou k němu dolehnou zvuky ze schodiště. Usedl na zem vedle dveří a slyšel, jak výtah zastavuje, a pak už se za dveřmi ozvaly těžké kroky na lesklé kamenné podlaze.

„A tenhle je teda mrtvý?“ Ariel zatáhla za větvičku, ta však pevně držela, trhala a tahala za ni, jako by jí strom odpíral cosi, co jí patří.

„Ne, sluníčko, ten je naprosto živý,“ odpověděla Helene a ukázala na pupeny, které se jen trochu opozdily s rozvinutím.

Vzala dívčiny ruce do svých a třela je, aby se zahřály.

„Možná bychom se teď mohly vrátit k ostatním?“

Na louce dole u břehu, kde se v létě koupávali, nakupili na počest jara hromadu na podpal. Chroští a staré stromy, které během zimy uhynuly, hromady loňského uschlého listí a rozličné haraburdí z čistek chat. Fjord se modře třpytil a voda v něm měla podle Maltego sedm stupňů. Pokaždé hned po příjezdu běžel na lávku a zkontroloval teploměr, který byl připevněný na bóji. Helene viděla, jak k hromadě chrástí vláčí několikametrové prkno, a vtom uslyšela zvonění vlastního mobilu.

„Dej pozor, jestli tam nejsou hřebíky,“ zavolala a pomyslela si, že měla telefon vypnout, nedopustit, aby rušil tento pocit spřízněnosti s přírodou.

V telefonu se ozval cizí úřední hlas.

„Je to Helene Bergmanová?“

Cizí, úřední hlas.

„Ano, to jsem já.“

Helene nestihla zaregistrovat jméno, jen to, co následovalo.

„... z policie v Norrortu.“

„Promiňte, o co jde?“

Otočila se zády ke slabému větru. Norrort, stačila si pomyslet, spadá pod něj Norrtälje? Roslagen a Vaddö, Nyby, kde se právě nacházela, stalo se něco s chatou, s Jockem? Zůstal v domě, aby opravil závady na kohoutcích po mrazivé zimě. Ještě ji napadl požár, ale to by přece nad korunami stromů bylo vidět kouř?

„Raději bychom takové zprávy nepodávali po telefonu. Hledali jsme vás na domácí adrese, ale nikdo tam nebyl. Jste sama?“

„Proč se ptáte?“

Helene popošla k lávce, aby ji nikdo neslyšel, dál od místa, kde se oslava měla konat a kde se sešlo na dvacet místních obyvatel a letních hostů a bezpočet dětí. Nikoho z nich nijak zvlášť dobře neznala, nestýkali se, ale samozřejmě se zdravili a účastnili se událostí obce. Valpuržiny noci, oslav svatojánského večera, a když měli možnost, i valných hromad obecního sdružení. Cosi v policistově tónu jí říkalo, že půjde o něco nepříjemného, už jen existence policejního úřadu v jejím telefonu v neděli narušila pořádek. Otočila se k moři, které zachycovalo veškeré zvuky a kde nikdo nemohl vidět její obličej.

„Jde o Camillu.“

„Promiňte, o koho?“

„O vaši sestru.“

„Aha.“

Helene slyšela, jak policista opakuje jméno, Camilla Erikssonová, a pak to, co následovalo. Sesula se na lávku, necítila v dřevě chlad. Mrtvá. Bylo to tak podivné, slovo mělo pouhé dvě slabiky, v první

souhlásky bez samohlásek, jako by to člověk chtěl říct co nejrychleji, v mžiku, a pak bylo všechno jinak. Stále ještě slyšela jeho hlas. Cosi o balkonu. O nejasných okolnostech.

„Paní Bergmanová, jste tam?“

Hleděla dolů do vody, na bóji, která se pohupovala nahoru a dolů. Při tom pohybu skřípěl řetěz. Její vlastní hlas jako by vycházel z místa mimo ni.

„Promiňte... vždycky na ni myslím jako na Charlie. Proto jsem to hned nepochopila.“

„Potřebovali bychom vám položit pár otázek. Nejlepší by bylo, kdybyste mohla přijet na stanici do Sollentuny, ale možná bychom mohli za vámi poslat někoho z místních policistů. Jak jsem pochopil, jste právě na Vädö, v okrsku Norrtälje?“

„Já ale teď odsud odjet nemohu.“ Pohlédla k májové hranici, napřáhuující se větve, které z ní trčely jako v obrovitém ptačím hnízdě. Nesmějí sem napochodovat a rozmetat dětskou idylu, bezpečí, které kolem nich vybuodovala. Tradice, které se rok za rokem opakují. Viděla Ariel a ještě jednu malou holčičku, jak kolem sebe rozhazují uschlé listí a smějí se. Jocke by mohl s dětmi zůstat a ona zajede autobusem do města. Když vystoupí ve stanici Mörby nebo Danderyds sjukhus, bude mít rychlodrážní spojení na Sollentunu?

„Chci jen říct..., že dnes je přece Valpuržina noc.“

Vteřiny ticha. Přála si, aby se před ní otvíral volný obzor, ostrovy ale uzavíraly fjord svými lesy. Jak jen může myslet na pálení čarodějnic? Co si policista, jehož jméno nezachytila a ani je nechtěla znát, o ní pomyslí? A přesto, v tuto chvíli, kdy se v ní všechno bortilo, existovalo něco, co mělo větší váhu: důrazně trvat na tom, co bylo rozhodnuto. Nemůže tu chybět. Oheň musí planout, písně se musí odezpívat. Společenství obce pořádá i tombolu. Její rodina přispěla mezi ceny sáčky s bonbony a děti by je tak rády vyhrály zpět.

Odkáslala si.

„Bylo by v pořádku, kdybych přijela zítra?“

Za soumraku vzplála májová hranice, těsně před devátou večer, kdy jarní světlo přešlo v modř. Několik místních mužů ji obešlo a postříkalo zápalnou kapalinou, plameny zaplály a rozhořely se. Museli o pár kroků od žáru ustoupit. Fjord potemněl, dřevo praskalo a skřípělo a zpěv se rozléhal jasně a silně. *Květy závějí tají a zmírají... nebesa se v jarních světlých večerech usmívají, slunce polibkem k životu lesy i jezera probouzí...* Několik žen ze vsi zpívalo v kostelním sboru, vysoké tóny tančily v plamenech proti černému nebi, tváře žhnuly. Na mysl jí vytanula vzpomínka na oheň o Valpuržině noci z dávné minulosti: na větrovku jí dopadl žhavý uhlík a její starší sestra mávala pažemi a plácala do ní. Helene křičela a křičela a Camilla bouchala do bundy, dokud uhlík neuhasila. Zbyla po něm černá díra. Pamatovala si, že to bylo na Mlýnském návrší v Jakobsbergu, mohutný větrný mlýn se proti večernímu nebi zdvíhal jako temný stín, i na chlad, když musela od ohně odejít, na ruku, která ji odtamtud táhla. *Brzy přijde léto v purpurových vlnách, pozlacených, azurově měňavých...*

Ariel stála těsně přitisknutá k jejím nohám, nabalená, jako by byla ještě zima. Helene svírala dívčina ramínka, až ji bolely paže, a uvědomila si, že je tiskne příliš silně. Malte běhal kolem a pokoušel se zašlápnout jiskry, které létaly vzduchem. O smrti nevěděli nic.

Ano, přicházím, vzkaz radostný větře, do kraje a ptákům...

Nebyla schopná povědět to dětem ani Jockemu. Jedli hamburgery, které Jocke ugriloval venku. Pak společnými silami vyvětrali ložní prádlo a uklidili po zimě myšince. Řekla, že musí druhý den do města do práce. Jak by mohla takovou věc dětem vysvětlit, co by řekla?

Je mi líto, zlatíčka, ale vaše teta je mrtvá.

Co? My přece žádnou tetu nemáme.

„Upřímnou soustrast,“ řekl policista, který se posadil proti ní. Jmenoval se Aurek Krawczyk, měřil přes sto devadesát centimetrů a musel zasunout nohy pod židli, aby se vešel. Dubový stůl měl nudný odstín, jaký se vyskytuje v úředních budovách. U stolu stály čtyři nesourodé židle.

„Tělo odvezli na soudní lékařství do Solny,“ řekl a pohlédl do svých papírů.

„Musím...?“

Myslela na to po celou cestu autobusem, když uháněl po dálnici k městu. Nemohla se zbavit myšlenky, jestli po ní mohou požadovat, aby vstoupila do té studené místnosti. Dokázala si představit, jak se zvuky uvnitř rozléhají i jaký tam panuje chlad. Možná by kolem már zapálili svíčky a pak by nadzvedli prostěradlo a objevil by se Charliin rozbitý obličej s očima, které by na Helene zíraly prázdným pohledem a naposledy ji obviňovaly.

Tak teď jsi přišla. To sis dala zatraceně načas.

Muž se usmál a přisunul k ní papírový kelímeček s kávou s mlékem. Přívětivost v jeho očích se zdála nelíčená.

„Nemusíte ji identifikovat,“ řekl. „To už je minulost. Víme, že je to ona.“

Otevřel šanon před sebou a vyndal fotografii. Charlie měla odvrácenou tvář, fotografie byla pořízena z poloprofilu jistě už před několika lety. Před fotografem pózovala, jako by chtěla napodobit kohosi z klasického filmu, a povedlo se jí to. Kolem očí měla cosi nepravdivého, co jí dodávalo jedinečnou krásu. Pohled upřený do dálky se dal tlumočit jako hluboký i nepřítomný.

„Pitva bude několik dní trvat. Zprávu z technického vyšetřování budu mít ale v ruce už během dne.“

„Dobře.“

Dobře? Je to vůbec nějaká odpověď? Helene hledala, kde by ulpěla pohledem. Roleta byla trochu poškozená, okno po zimě ještě neumyté. Když venku vykouklo slunce, viděla, jak na sklu ulpěl prach a výfukové zplodiny. Jak očekával, že bude reagovat? Bolely ji čelisti, jak silně je k sobě tiskla. Nesmí dát najevo, jaký má vztek, za žádných okolností mu nesmí dát průchod: že mě sem nakonec dostaneš, přinutíš mě dostavit se na tu zatracenou policejní stanici! Na prvního máje! A pak jí před očima prolétl záblesk čehosi, na co si už dlouho nevpomněla, zrovna první máj, nebo spíš pocit z prvního máje, když byly s jejich nevlastní matkou Barbro v centru Stockholmu demonstrovat v průvodu. Nebylo jim víc než osm a deset let, radostně prožívaly oslavy a ve vzduchu bylo cítit jaro. Nakonec si daly oběd v čin-

ské restauraci v ulici Drottninggatan. Smažené banány s vanilkovou zmrzlinou, pokaždé jen v ten den. Vzpomněla si, že když před chvílí vystoupila z autobusu v centru Sollentuny, viděla několik mladých alternativců, jak se svinutými transparenty míří do města. Že lidé pořád ještě demonstrují. Proti čemu? Nebo pro co?

„Kdy jste byla se svou sestrou naposledy ve spojení?“

„Nevím... před nějakým měsícem, nebo možná ještě déle. Volala mi.“

„Působila deprimovaně?“

„Ne... nebo mi aspoň nepřípadala, spíš manicky. Možná. Jak občas bývá.“

Přikývl a listoval papíry. Helene se napila kávy s mlékem, požádala o černou, ale nepřiměla se protestovat. Sotva jí záleželo na nějaké kávě.

„Už to udělala dřív,“ řekla.

„Co?“

„Pokusila se o sebevraždu.“

Náhle si uvědomila: to, co teď říkám, bude všechno, co se o mé sestře dozvedí. Zapiší to do dokumentů, zanesou do počítačového systému úřadů a pak už to bude navždy vytesáno do kamene.

„Byt byl odemčený,“ řekl. „Obvykle zamykala?“

„Nevím. Charlie... Camilla není nijak zvlášť opatrná. Je to možné. Tedy, že za sebou nezamkla. Proč?“

„Hlídky v bytě nenašla žádný mobil, měla nějaký?“

„Samozřejmě že měla. Všichni přece mají mobil.“

„Máte její číslo?“

„Ano.“ Helene se sehnula a hledala v tašce. Vyndala telefon a cítila, jak ji pozoruje, viděl do ní, učí se něčemu takovému? Projížděla kontakty, dokud nedošla k písmenu C, ačkoliv tam číslo už nebylo. Bylo odstraněno. Pamatovala si, jak ji naplnil pocit osvobození, když číslo vymazala, a jak si pomyslela, že už to měla udělat dávno.

„Muselo zmizet, když jsem vyměnila telefon za nový,“ řekla.

„Takže vy jste nebyly moc ve spojení?“

„Ne, moc ne.“

„Kdybychom měli její číslo, rychleji bychom našli operátora. Možná váš muž nebo nějaký jiný příbuzný...“

Neslyšela, jak věta pokračovala. Jen Charliin hlas, když tenkrát naposledy volala.

Najednou ho slyšela tak silně, ale ne v hlavě, jak by předpokládala, ale odněkud zvenčí, jako by byla v téže místnosti a celou ji zaplnila svou vehementní přítomností. Helene se musela odvrátit. Slunce venku zmizelo a nebe bylo špinavě šedivé, přitiskla ruku k ústům, aby pláč zatlačila až někam do žaludku.

Bylo to před měsícem? Ne, víc, možná před šesti týdny, v těch studených dnech vprostřed března, kdy se zdálo, že se zima vrací. Město bylo zachumlané do sněhu a měkkého ticha a ona žila s vědomím, že sněhový pluh přijede následujícího rána časně a bude venku rachotit a vzbudí ji možná před šestou. Vybavila si i vzrůstající podrážděnost; pokud se jí nedostane sedmi hodin spánku, vyšine ji to druhý den z rovnováhy. Lety se naučila, že pokud má život fungovat, záleží z podstatné části na rovnováze a jejím zachování. Vědět, kdy má jídlo stát na stole, kolik minut trvá vypravit děti včas do školy, stihnout se sama osprchovat, než je vzbudí a vklouznou do oblečení, které jim předešlého večera nachystala.

A pak tím vším projelo pronikavé zazvonění telefonu. Helene musela vyskočit z postele, aby zvonění nevzbudilo i děti. Rozbušilo se jí srdce jako pokaždé, když se něco takového stalo. A pak Charliin hlas, který měl hlubší tón než její vlastní.

No bóže, vždyť ještě není ani jedenáct, kdy to vlastně chodíš spát, to chceš svůj život prospat?

A pak zmatená záplava, už zase ta stará písnička o jejich matce a Argentíně a jakémisi jménu, které sehnala, teď už ví, že..., ať už to bylo cokoli. Nikdy s tím nepřestala, ačkoliv Helene jí řekla už před mnoha lety, že ji to nezajímá, že je to marné. Přijde den, kdy je člověk dospělý a musí své dětství nechat za sebou, a ten den už dávno minul.

Já jen, že bych potřebovala půjčit nějaké peníze, slibuju, že ti povím...

Vprostřed té věty Helene hovor ukončila. Tady už vše překroči-

lo únosnou míru. Jasně Charlie řekla, aby jí se svými chorobnými výmysly už nikdy nevolala. Člověk kolem sebe musí dříve či později vybudovat zeď, aby nebyl zneužíván. Helene jí přestala půjčovat peníze, z nichž pak už nikdy neviděla ani korunu.

Skutečně jí práskla telefonem?

Helene v tašce nahmatala kapesník a vysmrkala se.

„Promiňte,“ řekla tiše.

Počkal, dokud nebyla hotová.

„V bytě jsme našli značné množství léků,“ řekl pak. „Znáte tyhle?“

Aurek Krawczyk k ní přisunul krabičku léků. Helene četla: Flunitrazepam.

„Patří ke skupině léků benzodiazepinů, zklidňujících léků, které se předepisují na úzkostné stavy a nespavost. Užívají se také na zmírnění abstinčních příznaků nebo na zesílení účinku alkoholu. Tento preparát se dříve vyráběl pod jménem Rohypnol, o kterém jste pravděpodobně slyšela.“

Dívala se na předlouhý popis na balení, číslice, 0, 5 mg.

„Neříká se tomu znásilňovací droga?“

„Přesně tak, ale působí i opačně.“ Obrátil v ruce balení. „Dá se říct, že tento preparát utlumuje city a zbavuje strachu. Mají ho v oblibě těžcí zločinci, dávají si ho těsně předtím, než se násilného činu dopustí. Většina lidí má přece jen zábrany, nemohli by jen tak vtrhnout s tasenými zbraněmi do banky nebo svého bližního trýznit k smrti. Byla vaše sestra drogově závislá, nebo do něčeho zapletená?“

„Chcete tím říct, že by měla být zločinec?“

„Nevím, co myslíte vy?“

„Ne... a co na tom teď záleží?“

Helene kradmo pohlédla na visačku se jménem, nebyla schopna se zorientovat, v jakém pořadí stojí souhlásky v jeho příjmení. Vypadal tak asi o deset let mladší než ona, bylo mu sotva třicet. Připadalo jí, že působí unaveně, to ale platilo v tuto roční dobu o všech. Z nějakého důvodu si vzpomněla na petrklíče, které se u chaty chystaly rozvinout, ještě než přišly poslední mrazíky.

Zmocnil se jí pocit, že ji Charlie přes rameno pozoruje, *takže ty mě teď budeš pomlouvat?*

„Charlie... chci říct Camilla, dokázala být jistými věcmi úplně posedlá... Někdy se jí to úplně vymklo z rukou, ale bylo to tak s ní, co si jen pamatuju. Asi to bude souviset s tím, že naše biologická matka tak brzy zmizela.“

Buď tak hodná a přestaň o mně mluvit jako o Camille. To jméno mi dal někdo, kdo nevěděl, kým budu.

„Ing-Marie Sahlinová,“ četl policista ve svých papírech. „Je registrovaná jako pohřešovaná.“

„Protože ji nemohli prohlásit za mrtvou. Odjela zřejmě do Jižní Ameriky a zmizela, když sestře bylo pět. Mně byly tři. Rodiče už tehdy byli rozvedení.“

„To mě mrzí.“ Vypadal téměř trochu otřeseně a pak se mu v očích probudila zvědavost. Tu reakci poznávala, chuť rozpitvat minulost, vyvrhnout ji na světlo a rozložit na nejmenší částičky, dát hlavu trochu stranou. Byl to důvod, proč o tom už před mnoha lety přestala mluvit. Lidé o ní nemusí vědět všechno. Jejich matka zmizela, ale dostaly nevlastní, která udělala všechno, co bylo v jejich silách, zavedla do jejich života návyky a péči. Barbro je milovala, jako by byly její vlastní. Kdyby tu teď byla Charlie, nesouhlasila by, ale není.

„Má sestra se pohybuje... chci říct, pohybovala ve fantaziích o sobě samé a o světě, nebylo jí zcela jasné, kde jsou hranice.“ Helene se dotkla balení léků. „Možná proto takové užívala.“

„Potíž je v tom,“ řekl Krawczyk, „že tyto léky žádný lékař nepředepsal, nemají žádnou etiketu. Musela se k nim dostat nezákonnou cestou.“

„O tom ale vůbec nic nevím.“

Helene kradmo pohlédla na fotografii, která stále ještě ležela na stole. Sestrin pohled mizel kdesi mimo prostor a čas.

„Sehnali jsme majitelku bytu...“ listoval papíry, „... nebo lépe řečeno jejího syna a zmocněnce, Ingvara Holma. Tvrdí, že nevěděl, že tam vaše sestra bydlela. Pronajala si byt z třetí ruky, což je podle stanov

družstva vlastníků bytů nepřipustné. Požaduje, aby mu byl okamžitě umožněn přístup do bytu, ale řekli jsme mu, že musí počkat, dokud se nedozvíme víc.“

Policejní inspektor k ní přesunul klíče a blanket.

„Zítřka pravděpodobně byt zpřístupníme, technici tam jsou už hotoví.“

„A co to znamená?“

„Jen že jsme zajistili případné stopy, pokud jde o zločin. Samozřejmě se můžeme spojit i s jiným příbuzným, pokud by bylo třeba.“

„Ne, děkuji, já to zařídím.“

Helene k sobě přisunula blanket a podepsala ho, v ruce potěžkala klíč. Ani ona nevěděla, že tam Charlie bydlí, dokud neslyšela policii jmenovat adresu do telefonu. Hlavou jí probleskla vzpomínka na několik věžáků, které se na návrší tyčily k nebi.

„Ozvěme se, jakmile tam bude opět běžná vložka, abyste do bytu mohla dojít pro její věci.“

Jsou jisté věci, které se nedají zanedbat, jako například doprovodit osmileté dítě do školy. A znovu se vrátit do bytu, protože to jedenáctileté zapomělo doma cvičky. Do konce týdne vyhotovit prodejní materiály o Oxeln, Jeřábí čtvrti.

Jarní slunce proudilo vysokými okny dovnitř a znásobovalo světlo o stěny a lesklé psací stoly. Helene pokývnutím pozdravila kolegu u vedlejšího stolu a zapnula počítač. Ruben už soustředěně pracoval s hudbou ve sluchátkách, pohyboval se v trojrozměrném nákresu. Zajímalo ji, jestli tam nesešel celou noc. Navenek nebylo znát, jestli spal či nikoliv, na to byl moc mladý, pomyslela si, když otevřela program a proklikala se k fotografiím městské řadové zástavby v Bekonbergském parku.

Na obrazovce se pomalu ukázaly řady domů. Kovové tóny v barevném provedení, jednoduché linie fasád. Ovládl ji neurčitý pocit, že jiní lidé by si v takový den vzali volno, ale měla přece naspěch. Stavební povolení obdrželi předešlého týdne. Musí vypracovat prezentaci, která by prodala alespoň šedesát procent řadových domů pře-

dem, jinak stavební firma od projektu upustí. Myšlenky na Charlie zmizely, když se proklikala dovnitř místností, natočila úhel tak, aby zachytila zeleň před domy. Oblast Beckombergy působila magicky se svou bujnou zelení, kterou si zachovala důsledkem století trvajících izolace z doby, kdy zde byl ústav pro choromyslné, obklopený plotem na ochranu proti okolnímu světu. Projektu *Jeřábí čtvrt*, který byl jednou z posledních etap naprosté přeměny oblasti v obytnou čtvrt, dala jméno alej prastarých jeřábů.

Helene přešla do trojrozměrného obrazu a pozměnila směr slunce. Chtěla dosáhnout maximálního slunečního jasu, z bytu by měl čišet pocit věčného léta. Projasnila modrou barvu a donesla si šálek kávy. Dopoledne ubíhalo, zatímco v archivu vyhledala vhodné digitální osoby a do bytu je nastěhovala, nepatrně je zmenšila, aby vynikla výška stropu, dokořán otevřela okno a nechala záclonu poletovat ve větru. Byt zařídila klasickým dánským designem a mladou maminku nechala vydat se s kočárkem na procházku podél jeřábí aleje. Soužití, tradice a inovace. Zvětšila všezahrnující motto: „Zachováváme idylu prostředí Beckombergy,“ a myslela na křik bláznů, mříže a zámky, které jim bránily v útěku nebo vrhání se z oken.

Jaká dávka zármutku je zapotřebí, aby člověk něco takového udělal? Šílenství nebo zoufalství?

V jistou dobu četla všechno dostupné o sebevraždě, v historii, literatuře a psychologii. V historických spisech se psalo, že hlavní příčinou bývá těžkomyslnost, vedle čírého šílenství, které však takový čin omlouvalo. Horší bylo, pokud dotyčná osoba skutečně věděla, co činí. Vědomému sebevrahu mohl být upřen pohřeb nebo byl nahý vláčen městem a odsouzen k věčnému zatracení.

Byla Charlie šílená?

Helene strávila přes hodinu času přeformulováním krátkých textů, hledala klíčové slovo vyjadřující lidskou touhu. S přírodou na dosah, a přesto blízko k službám a městskému životu. Atraktivní bydlení pro moderní, uvědomělé rodiny. Kdo by nechtěl být uvědomělý a moderní?

Když stála v těsné kopírovací místnosti, zavolala policie. Bzučení

kolem ní, horko z veškeré elektroniky. Inspektor Krawczyk jí oznámil, že zabezpečení bytu je u konce a byt v ulici Aspnašvägen je opět přístupný. Už četl zprávu technického oddělení.

„Nic jednoznačně nenavzdává tomu, že by se v bytě nacházela ještě nějaká jiná osoba.“

Přístroj pomalu vyplivoval výpisy.

Helene vzala skici a zašla za Peem Ahlsénem, který byl spolumatělem firmy a odpovědným architektem projektu. V bývalém průmyslovém lokálu seděl až docela vzadu a v zorném poli měl tedy záda všech svých zaměstnanců.

Zatímco tam stála, Peo do skic nahlédl a text opatřil několika poznámkami, pronesl cosi o skrytých řešeních elektronických přípojek. Žádné ošklivé zásuvky a kabely, které by hyzdily a překážely na podlaze, to stojí za to zdůraznit, ačkoliv v současnosti to už bylo téměř běžné.

„Volali z dceřiny školy,“ řekla Helene. „Potřebovala bych po obědě odejít, ale dodělám to večer z domova, až děti budou v posteli.“

Proč neřekla pravdu? Že by stín Charliiny těžkomyslnosti nebo šílenství dopadl i na ni, stáhl ji na místo, kde být nechce?

„Jistě, beze všeho,“ řekl Peo a už se vrátil k vlastní obrazovce. Helene zahlédla návrh vznášející se umělecké výstavní síně.

Svinula své skici a odešla z kanceláře.

Došla na nedalekou stanici Karlsberg a nasedla do příměstského vlaku směr Jakobsberg.

Domy působily stejně monumentálně, jak je pamatovala, byly výsledkem velikášství sedmdesátých let. Doby, kdy o vzdálenosti mezi byty rozhodoval dosah stavebních jeřábů, zaoblené tvary jim však přesto dodávaly lidský rozměr, téměř sošnou kvalitu.

Stoupala do kopce. Cítila pach jílovité půdy a psích výkalů, které zmrzly a opět roztály, jakousi jasnost ve vzduchu smíšenou se zplodinami z frekventované Viksjöleden. Všechno intenzivně vnímala. To takto skutečně voní jaro, jinak než uvnitř ve městě nebo na venkově v okolí Norrtälje, nějakým způsobem pronikavěji a silněji.

U dětského hřiště ležela opřená o nízký plůtek kytice narcisů. Povadlá růže.

Helene podřepla, chtěla se podívat, jestli je tam lístek. Zastyděla se, že ji samotnou nenapadlo donést květiny. Položila ruku na asfalt, je tam temnější skvrna? Dárce byl anonymní, žádné poslední sbohem. Otočila se a zhlédla k řadě balkonů nad sebou. Počítala patra, do jedenáctého.

„Tady někdo umřel,“ oznámil jí malý chlapec, snad čtyřletý, zastavil se svým šlapacím autem o pár metrů dál. „Jedna pani tady spadla.“

Helene chtěla něco říct, nic ji však nenapadlo.

„Na balkon se nesmí,“ pronesl ještě chlapec a šlapal dál.

Když čekala na výtah, uvědomila si, že už tady byla. Dole ve sklep-ním podlaží, v obří garáži, která se táhla pod celým obytným kolosem. Pamatovala si, jak byla nervózní, když se tam vkradla. Nízký strop a mohutné betonové sloupy, které nesly celou tíhu obrovského domu, nekonečné řady aut. Helene nebylo zcela jasné, proč ji Charlie s sebou chtěla vzít, ji, kterou většinou považovala za usmrkance, kterému se nikdy nic neříkalo. Dostat se do garáže bylo snadné, Charlie naskočila dozadu na krytý pick-up, přikrčila se, aby ji nebylo ve zpětných zrcátkách vidět a vjela s ním dovnitř. Pak postranními dveřmi pustila dovnitř ostatní. Získali střechu nad hlavou, místo, kde se mohli poplakovat. Parta si v jednom zaprášeném autě v rohu s vypáčeným zámkem schovávala polštáře a deky. Helene by zajímalo, jestli tam Charlie přespávala, když občas utekla. Musela odpřisáhnout na vlastní život, že místo nikdy neprozradí. Pak to stejně udělala, pověděla Barbro, kde má hledat. Proč, nevěděla sama a ani to nikdy nepřiznala, ačkoliv jí Charlie vyhrožovala a přimáčkla ji ke zdi. Jestli proto, aby Barbro potěšila, nebo aby Charlie zachránila, kdo ví. Kluci v téhle partě byli cítit kouřem a jeden z nich se v tom autě s Charlie líbal a Charlie jako by to dělala Helene natruc, protože se přitom na ni dívala a smála se, když na sebe toho kluka na sedadle stáhla.

Vyzradila to jen proto, aby starší sestra aspoň někdy přišla domů? Charliin pokoj zel večer co večer prázdnotou, ačkoliv dostala ten největší a Helene ten maličký, který měl vlastně sloužit jako šatna. Vkrá-

dala se tam a uléhala do změti polštářů a časopisů, dívala se na plakáty Michaela Jacksona v jeho rozličných podobách a předstírala, že je Charlie a plánuje útěk a odjede tím autem, možná s některým z kluků z party, pak na ni ale zavolala Barbro a Helene už zase byla poslušná a sama sebou.

Výtah se zastavil v jedenáctém patře. Na dveřích vlevo stálo N Holmová, zasunula klíč do zámku a bez jakýchkoliv potíží jím otočila.

Na prahu se zastavila. Hleděla do cizí haly. Světlé tapety s lištami, ošklivá rohožka, která ležela na podlaze trochu šikmo. Policisté po sobě nechali šlápoty, vedly všemi směry, mísilo se tu bláto a šterk, které sem natahali ze dvora. Z ramínka spadla kožená bunda. Jako by Charlie jen ve spěchu na chvíli vyběhla ven. Zrovna když za sebou chtěla zavřít, zaslechla kdesi ze schodiště křik, který nebyl člověčí. Nějaký pták? Pak se dveře zavřely a rozhostilo se ticho.

Neslyšela vůbec nic, ať se snažila sebevíc. Vlastně ano, vrčení lednice. Odkudsi pohyb vody v trubkách. Co čekala? Že se kolem ní budou rozléhat Charliiny hlasy, že po betonovém komplexu ze sedmdesátých let budou pochodovat duchové? Musí vzít rozum do hrsti. Strach je iracionální. Je přirozené cítit vinu. To ale ještě neznamená, že skutečně vinna je. Každý má odpovědnost za svůj vlastní život.

Přesto se trochu chvěla, když se sehnula, aby koženou bundu zvedla. Klasický model, který ve vintage buticích přišel na velké peníze, ale Charlie ho objevila ještě za dobrou cenu. U límce setrvávala vůně jejího parfému. Helene svírala bundu pevně v rukou, nedržela ji v náruči, ale kus dál od sebe, přesto vůni cítila a nemohla se zbavit myšlenky na sestřino dobité tělo. Charlie byla vždy náchylná k modřinám, stačilo trochu víc jí sevřít paži a už vypadala, jako by ji někdo týral. Stačily se jí udělat modřiny?

Helene pověsila bundu na ramínko. Najednou vypadala tak strašlivě nepatříčně, jako by čekala, až se majitelka vrátí.

Zula si kozačky a vstoupila.

Na konci haly začínala kuchyň. Stůl byl plný časopisů a neotevřené pošty. Drobky kolem topinkovače. Zvedla několik bílých obálek. Finanční úřad, energetická společnost, vymahatelská společnost.

Vzduch tam nebyl tak špatný, jak si představovala. Policejní technici museli vyhodit odpadky, přece to neudělala Charlie, těsně než zemřela? Na kuchyňské lince stála krabice bílého vína. Helene s ní zatřepala, na dně trochu zbývalo. Ve dřezu bylo několik talířů a skleniček, sáček s odpadky skutečně chyběl. Otevřela lednici, na několika baleních si přečetla datum spotřeby: šunka, jogurt, otevřená krabička s tortelini. Většina z toho vydrží ještě do konce týdne.

Helene usedla na židli a dívala se do zdi, na skvrny na zažloutlé tapetě. Padla na ni tak strašlivá únava, že téměř nebyla schopná znovu vstát.

Když se znovu podívala na hodinky, přešly dvě hodiny. Hodiny, které uběhly, zatímco chodila z místnosti do místnosti, aniž věděla, kde začít.

Jedna ložnice se zdála být nepoužívaná. Byl tam na sebe narovnaný pěkný nábytek, vypadal jako dědictví, a krabice s kuchyňským vybavením, svícny, obrazy. Mohlo to být cosi, co chtěl majitel bytu uchovat, nebo Charlie nechtěla mít kolem sebe?

V koupelně odstranili vanu a nahradili ji sprchou uzpůsobenou pro postiženou osobu, na plastovém koberci po ní zůstaly ještě stopy, na stěně byla přišroubovaná madla. N Holmová tady jistě bydlela dlouho, zažila, jak se děti stěhují z domova. Tak to lidé dělávají. Jen Charlie poletuje kolem bez ukotvení. Putovala životem, aniž zanechala stopu, s taškou a několika krabicemi. Helene je viděla, když vešla do obývacího pokoje, stály ještě nevybalené v rohu.

Z pohovky se svezlo na podlahu několik polštářů. Jídelní stůl v zadní části pokrývala změť papírů. Tu i onde stály šálky od kávy se zaschlou sedlinou na dně.

Helene jeden z nich zvedla a zase jej položila, znovu pocítila starý vztek.

Zase bude po Charlie uklízet.

Že po sobě nemůže ani umýt hrnek, než si vezme další.

Z druhé ložnice viděla na jārvařálské lesy, ošklivou teplárnu a na jihovýchodě dohlédla až k aréně Globen. Prostěradla byla zamotaná, příkrývka spadla a zmuchlaná ležela zpola pod postelí. Možná se

s někým milovala, pomyslela si Helene. Nebo ji trápily zlé sny. Možná to rozházeli policejní technici, když tady slídili.

Hledali stopy, analyzovali zaschlé tělní tekutiny a prováděli další úkony, které byly na takovémto místě obvyklé.

Zotvírala šatny a vypadla na ni závěj šatstva. V hromadě zahlédla šaty a vzory, které matně poznávala, záblesky čehosi, v čem chodívala Charlie. Obnošená saka značek Chanel a Dior, černé šaty ve stylu šedesátých let a originální zvonové džíny z let sedmdesátých, kusy šatstva, které našla v sekáčích a zkombinovala je způsobem, který by předtím nikoho nenapadl. Znovu náznak parfému, který přivolal vzpomínku a zmizel stejně rychle, vyvanul a nahradila ho jiná vůně. Helene si uvědomila, že to všechno bude muset zabalit, ale přesto všechno nacpala zpátky do šatny.

Pocítila znepokojivou bolest ve spánkové oblasti, jako by se jí tam stahovala obruč. Zašla do kuchyně a spolkla ibuprofen.

Vyhнула se pohledu na balkonové dveře.

Pomalu se vrátila do obývacího pokoje. Přistoupila ke stolu, který Charlie zřejmě používala jako pracovní. Pokud se dalo v případě Charlie mluvit o práci.

Ležely tam štosy papírů, kopie, články. Helene odsunula další hrnek.

Možná tam nakonec přece jen bude, dopis na rozloučenou, který všechno objasní, snad v některém z otevřených bloků, na lístcích, které se válely po celé desce, v textech načmáraných na zadní straně něčeho jiného.

Poznávala Charliin rukopis, trochu zakloněný a sotva čitelný. Kdo v současnosti ještě píše rukou? Opatrně zvedala tu papír, tu blok. Jednotlivé řádky, zlomky textů, které nikdy nebudou dokončeny.

... jako žhavá láva na jejím těle a pak chlad, když se odvrátil a mezitím už neexistoval žádný život. Jen dny.

... přiměla jsem tě na všechno zapomenout, vrhnout se přes srázy, které tě usmrtily a vzbudily v tobě touhu umírat znovu?

... a nikdy k tobě nedolehne mé volání, protože mezi námi se rozprostírají moře a propasti a všechno, co se nedá odpustit.

Helene zmačkala poslední list v dlani, poezii, nebo co to vlastně je, možná další začátek románu, ze kterého nikdy nic nebylo? Charlie o něm při různých příležitostech mluvila, ale nikdy nepublikovala ani řádek. Mluvila i o tom, že napíše scénář pro komediální Killingovu partu, a vytvoří vlastní novátorskou televizní talkshow.

Zvedla ještě několik papírů, zalistovala v jednom bloku. Kdysi četla, že pouhých patnáct procent z těch, kdo si vzali život, napsalo dopis na rozloučenou. Tak tomu bývalo ve filmech a v románech, v příbězích, které chtějí poskytnout útěchu a pochopení.

Nakonec přece jen přistoupila ke dveřím na balkon a otevřela je dokořán. Zatažená obloha bez sebemenšího paprsku naděje ležela nad Jakobsbergem jako mohutná šedá deka.

Na betonovou podlahu balkonu nevyšla, za nic na světě by se nepřiblížila ke kovovému zábradlí. Přesto pocítila závrať a nevolnost.

A zároveň jakýsi druh úlevy.

Je po všem.

Už nikdy nebude muset absolvovat takové rozhovory.

Jasně si pamatovala nemocniční pokoj se žlutými stěnami. Bylo to před sedmi lety. Resuscitační oddělení, kam přišla na návštěvu s taškou časopisů, ovocem a sáčkem gumových autíček, jak neskutěčně hloupá jí ta taška tehdy připadala. Jako by se lesklé časopisy a trocha sladkostí mohly postavit smrti, nechtěla ale přijít s prázdnýma rukama. A Charlie ležela v posteli s rozcuchanými vlasy, bleďá namodralým tónem, jímž její pleť působila jak porcelán, tak křehká a zranitelná. Spolykala prášky a pak si sama zavolala záchranku. Když se poté, co jí vypumpovali žaludek, probrala, chtěla, aby se spojili s Helene. S Helene, která dojela do jednopokojového bytu z druhé ruky v Blackbergu, kde sestra momentálně bydlela, a přivezla jí věci na převlečení, kartáček na zuby a líčidla. Chvilí pak poseděla na kraji její postele. V nejhorší chvíli se Charlie obrátila na ni, ačkoliv se téměř nestýkaly.

Ten, kdo sám zavolá a bije na poplach, přece nechce skutečně zemřít? Je to snad jen jakási forma volání o pomoc? Ten, kdo sám zavolá, se to přece nepokusí zopakovat a dovést ke zdárnému konci?

Helene se jí pokusila zeptat, proč to udělala.

Charlie trhla rameny, podívala se jinam.

Přece sis sem nepřišla hrát na psychologa?

Ten byt v Blackbergu. Na krajkových záclonách u postele byla propálená místa, počátek možného požáru, který naštěstí nepropukl. Pronajímatel dal poté Charlie výpověď. Záclony patřily jeho babičce.

Helene pohlédla na hodinky.

Uběhly dvě hodiny, aniž vůbec začala.

Obešla pokoje a posbírala špinavé hrnky. Do dřezu natočila horkou vodu a nechala v ní všechny odmočit. Z role černých pytlů na odpadky, kterou si s sebou přinesla, jeden utrhla, shrnula do něj obsah lednice a odnesla do odpadní šachty.

Utrhla další pytel a pustila se do štosů papírů v obývacím pokoji.

Většina vypadala jako články, které si Charlie vytiskla z internetu. Musela se vypravit do knihovny, nebo tam někoho poslat, v bytě nebyl počítač ani tiskárna. Mnohé články byly v angličtině, z novin *Guardian*, zpráv BBC a čehosi, co se jmenovalo *Buenos Aires Herald*. Všechny pojednávaly o Argentině.

Helene věděla, že by člověk při úklidu neměl začít číst, protože pak nikdy nebude hotov. Přesto jí neunikla jistá jednotlivá slova, věty, které ji přiměly přečíst větu další.

Tu historii samozřejmě znala, ale nikdy nešla jako Charlie do podrobností toho, co se stalo. Byly tehdy malé, když v sedmdesátých letech mnoho tisíc, možná až třicet tisíc lidí v Argentině zmizelo, bylo mučeno a zavražděno. Říkalo se tomu *la guerra sucia*, špinavá válka. Zjevně stále ještě probíhaly procesy. Matky žádaly odpověď na otázku, co se stalo s jejich dětmi, a staří představitelé vojenské junty byli obviněni ze zločinů spáchaných na vlastním lidu.

Psaly se tam podrobnosti, které číst nechtěla, ale neunikly jejímu zraku, o věznicích, které mučili elektrickými výboji na pohlavních orgánech, strhávali jim kůži z chodidel a zavírali je v místnostech se psy vycvičenými k útoku, lidech, které zaživa vyhazovali z letadel.

Tu a tam Charlie do textů něco poznamenala. Do okrajů kreslila roztroušené umělecké výtvořky a zakroužkovala slova. Šlo přede-

vším o jména představitelů vojenské junty, jednomu se říkalo *El Tigre*, Tygr, zjevně měli takové přezdívky. Byl tam Had a Lev, Tučňák a dokonce Delfín. *El Ángel Rubio*, Blondatý anděl, byl za únosy a vraždy odsouzený na doživotí. *Squatina*, poznamenala si Charlie několikrát, i zde šlo zjevně o nějaké zvíře, o druh žraloka, protože na jednom místě napsala *Squatina = Angel Shark, Polorejnok*.

Vyhodila celou hromadu a přemýšlela, co se asi Charlie honilo hlavou, jak velkou měla chuť sama sebe trýznit? To proto neměla sílu žít? Drásala ránu, kterou měla nechat na pokoji, aby se zahojila, bylo to jako periodické zneužívání drog a šlo jen o to, nenechat se do toho zatáhnout.

Co to s tebou je, copak nechceš znát pravdu, chceš prožít celý život ve lži?

Pravda.

Jako by se dala najít ve stohu článků, v nekonečném přehrabování se v minulosti, kde už vědí, že žádné odpovědi neobsahují.

Helene hrnula svazek za svazkem do pytle na odpadky.

Neexistoval ani důkaz, že by jejich matka do Argentiny odjela. Byla to pouhá zvěst, verze, kterou Helene pověděli, když byla trochu větší.

Ing-Marii Sahlinovou nahlásili jako pohřešovanou osobu v listopadu 1977, a když šel čas a ona se neobjevila, policie a ministerstvo zahraničí vznesly dotazy k argentinským úřadům. V zemi po ní nebylo ani stopy. Letecké společnosti ve Švédsku a zbylé západní Evropě otevřely své záznamy, ale nikdo jménem Ing-Marie Sahlinová v inkriminované době do Buenos Aires neodcestoval.

Nepodařilo se ani lokalizovat Argentinec jménem Ramón. Do Jakobsbergu přišel jako uprchlík a jejich matka se do něj zjevně zamílovala. Někteří přátelé z jakobsbergské lidové vyšší školy zřejmě věděli, že měli odcestovat do Argentiny z důvodů, o kterých nikdo nechtěl mluvit. Panovalo tam stanné právo, nebyla to země, ze které by člověk uprchl a pak se zase vrátil.

Pokud by se tedy teď mělo mluvit o pravdě, pravdou bylo, že je jejich matka opustila dřív, než byla Helene natolik velká, aby měla vlastní

vzpomínky. Neutkvěla jí tvář ani tón jejího hlasu, nic. Pusto a prázdno, jako by neexistovala. Taková byla pravda.

Zato Barbro, ta tam pro ně vždycky byla.

Máma pro své děti musela být se vším všudy. Zosobňovala lásku a péči, sebe samu upozadňovala. Maminka byla prostě maminka, pokud měla mít na to oslovení nárok.

Helene listovala několika fotografiemi a poznala Ing-Marii uprostřed tříčlenné skupiny, s vlasy hozenými dozadu. Platinově obarvenými, jak tomu v sedmdesátých letech bývalo. Byla tak... plná života. Na vteřinu jako by viděla samu sebe, ačkoliv mladší než teď. Helene si nikdy předtím nevšimla, jak jsou si podobné. Možná proto, že už uběhlo tolik let, co se naposledy dívala na fotografii své matky. Pokud nějaké existovaly, ležely v krabici na půdě. V krabici, která se nikdy nevybalovala, jen se při stěhování tahala pokaždé s sebou a přenášela se z půdy na půdu.

Helene snímek otočila, ale nestálo tam, kdo jsou zbylí dva lidé na fotografii, a razítko bylo tak slabé, že ani letopočet nebylo možné vylústit.

Dala snímek do jedné z krabic na stěhování spolu s několika fotografiemi Charlie, které našla, jejími starými vysvědčeními, peněženkou a pasem a několika sešity ze školy, aniž vlastně věděla, proč zrovna to by měla uchovávat.

Deska stolu byla nakonec prázdná a pytel plný, zavázala ho a odnesla do haly.

Ochladilo se. Vydala se zavřít dveře na balkon a zůstala v nich stát. V jednom rohu stály na sobě navršené květináče a složená venkovní židle.

Vrhla se do rovny do hlubin, nebo tam postávala, váhala?

Cítila studený beton pod chodidly v ponožkách, k zábradlí scházely dva tři čtyři kroky. Helene se chytila kovové tyče a pohlédla dolů. Dvůr hluboko pod ní byl rozdělen symetricky. Hřiště a živé ploty, kruhy a rovné linie. Návrší přirozeněji se vzdouvající zeleně uprostřed. Mezi tím vším jen tenké zábradlí.

Opatrně se naklonila ještě o něco víc, aby viděla na místo dopadu

a zakusila vzdálenost. Vtom z bytu zaslechla jakýsi zvuk. Na vteřinu ji napadlo, že povolilo zábradlí. Couvla a otočila se, zastavila se a naslouchala.

Zvuk přicházel z haly. Otočení klíčem. Pak závan průvanu, když se venkovní dveře otevřely.

„Haló,“ zavolala Helene.

Žádná odpověď.

O několik kroků popošla do bytu, cítila, jak jí buší srdce. V hale stál jakýsi muž a zíral na ni.

„Co to... myslel jsem, že tu nikdo není.“

„Kdo jste?“ Helene vnímala, jaký jde z balkonových dveří chlad, hlavou jí prolétly obrázky Charlie, pocit pádu. „Co tu děláte?“

Muž se zdál být o několik let starší než ona, na sobě měl obnošené maskáče a oprané tričko, polodlouhé prošedivělé světlé vlasy.

„Jste od policie?“ zeptal se.

„Mám to tu vyklidit a postarat se o její věci.“

Helene se musela ze všech sil snažit, aby udržela klidný hlas. Muž chvíli přešlapoval na místě, prohlížel si ji. Pak se trochu usmál.

„Já vás znám. Vy jste Charliina sestra, co? Chodila jste do Mlýnské školy.“

„A kdo jste vy?“

Zřídka si pamatovala lidi z minulosti, možná proto, že na ně nemyslela. Celý čas školní docházky byl matně zabydlený dětmi beze jména, které už nikdy neviděla dospět.

„Uffe,“ řekl a zazvonil klíčem, který měl v ruce. „Uffe Rainer. Viděl jsem policejní techniky ráno odjíždět. Chtěl jsem se tu jen stavit a podívat se, jestli si můžu vzít své věci.“

„Jaké věci?“

„Bydlím tady, přímo naproti.“ Ukázal palcem za sebe. „Charlie mi dala klíč. Abych to tu trochu ohlídal, když není doma. Pomáhal jsem jí.“

„Dobře,“ řekla. „Tak mi ten klíč můžete vrátit.“

„Co říká policie? Našli něco?“

„Ne, co by měli najít?“

Muž pátravě pohlédl ke kuchyni. Byl o dobrý kus vyšší než ona, vytáhlý a štíhlý.

„Kdy jste ji viděl naposledy?“ zeptala se Helene.

„Ještě ten den. Nemůžu pochopit, že... sakra.“

Viděla, jak se mu zamžily oči, jak stiskl čelisti.

„A co tehdy řekla? Všiml jste si něčeho?“

„Jak, všiml?“ Začal si kousat nehty, pohledem neklidně zatěkal kolem.

„Co byste asi řekl?“ podotkla Helene podrážděně. „To, co si člověk všimne na někom, kdo se rozhodne spáchat sebevraždu. Rozloučila se, řekla, že ji to mrzí? Nebo mlčela, připadala vám pomatená? Něčeho jste si přece musel všimnout.“

„Proč to říkáte? Proč říkáte, že spáchala sebevraždu?“

Pohyboval se neklidně, popošel pár kroků sem, pár kroků tam, po celý čas pohledem těkal po bytě.

„Byla úplně v pořádku,“ řekl.

„Ale?“ Helene si došla pro tašku, kterou měla v kuchyni na židli, vyndala mobil a hned se cítila jistěji. „Proč tedy do sebe nacpala spoustu prášků na uklidnění, když byla úplně v pořádku, proč skočila? Kdo si vlastně myslíte, že jste, že si sem jen tak napochodujete?“

„Sakra.“

Zamířil do koupelny. Má právo ho vyhodit, nahlásit vloupání?

Přemístila se blíž k venkovním dveřím. Myslela na Malteho a Ariel. Chůva je měla vyzvednout, nakoupit na večeři, ještě dobrou chvíli ji nikdo nebude postrádat. Poslala Jockemu esemesku, že mohou začít jíst bez ní.

„Co hledáte?“ zeptala se a svírala mobil v ruce.

Naráz se otočil, v očích měl cosi divokého.

„Co řekla policie?“ chtěl vědět. „Co našli, když se tady byli hrabat? To vám přece museli říct, když jste její sestra.“

Zvedl ruce a ona o dva kroky couvla.

„Byli jsme takhle,“ řekl a propletl prsty, hlas se mu lámal, jako by se měl rozplakat. „Spřízněné duše, chápete?“

Pak se kolem ní protlačil ven na chodbu. U svých dveří se zarazil a otočil se.

„Není to tak, jak říkají. Umřít bylo to poslední, co by si Charlie přála. Jestli to nechápete, pak jste ji neznala.“

Než zavřel dveře, Helene na kratičkou chvíli zahlédla, jak uvnitř zamával křídly velký pták. Schodištěm se rozlehlo cvaknutí a znovu se rozhostilo ticho.

Už se setmělo, když vynášela pytle do místnosti na odpadky. Všechno vyklopila do velké popelnice a nechala zaklapnout dveře. Pak si zavolala taxík.

Adresu v sobě měla uloženou jako v databázi. Protékala jí páteří, vyslovila ji zcela automaticky. Veckovägen 33 ve Västerby, nejvýš dva kilometry odsud.

Jediný domov, který jako dítě měla.

Skupiny družstevních domů kolem obrovského dvora. Pamatovala si je šedivé, nyní ale byly omítnuty jasnějšími barvami. Na balkoně jako vždy kvetly v květináčích narcisy a žluté a fialové macešky. Dokud hrozily noční mrazíky, Barbro je večer vnášela dovnitř a vynášela je zase až ráno, ačkoliv zimu snášely.

„Ale zlatíčko moje,“ řekla Barbro a odhrnula Helene pramen vlasů z tváře.

Objala ji a silně stiskla.

„Proč jsi nepřijela už včera?“

Helene se jí vymanila a usedla na židli v hale. Větrohra z mušliček slabě chřestila v průvanu, když se venkovní dveře zavřely. Židle vyřezaná z jednoho kusu dřeva pocházela z osmnáctého století. Barbro ji zdědila po svém dědečkovi. V tomto bytě měla každičká věc svůj příběh, mužští i ženští předci a Barbřiny vlastní vzpomínky z dětství žily dál ve vázách a starých látkách, které se přešily k novým účelům. Helene se vždycky k smrti obávala, že něco rozbije, a zničí tak vzpomínku, která zmizí a už se nikdy nevrátí.

„Nezdržím se dlouho,“ řekla. „Jen jsem to nechtěla říkat po telefonu.“

A proč vlastně ne? Nebylo by lepší přijmout takovou zprávu, aniž

člověk musel bojovat se svými reakcemi, jako právě v tuto chvíli Barbro? Vrásky se jí prohloubily, ruce se třásly před jejími ústy. Helene si poprvé všimla, že šedě v jejích vlasech už zcela převážila.

„A my jsme se naposledy pohádaly.“ Barbro ztěžka sklesla na komodu, na jediný kus nábytku, který byl právě nablízku. „Camilla za mnou nepřišla několik let, to přece víš, odmítala se mnou mluvit, a pak se tu zničehonic objevila a křičela na mě a vyváděla. Řekla, že si vezme to, co jí tu patří. Nevěděla jsem, o čem mluví, ale prohrabovala zásuvky a skříňky a brala si věci...“

Rozhodila pažemi směrem k obývacímu pokoji, k sekretáři. Hlas měla utrápený, stejně tak i pohled, když vzhlédla.

„Chtěla jsem vám to dát, až budete dospělé.“

„Dát nám co? Jsme dospělé už dvacet let.“

„Bylo to jen několik fotografií a pak chtěla porcelán, protože v bytě nebyl, nebo ho majitel bytu odklidil, zjevně se o své věci báli...“ Barbro se musela přidržet zárubně, aby se znovu postavila na nohy. Trpěla šikmým postavením pánve a v posledních letech se její obtíže zhoršily. „Camille nebylo dobře. Dobře jsem to viděla, co jsem ale mohla dělat? Neozve se, a když sem konečně přijde, lítá po bytě a křičí, ať jsem zticha, protože s vaší rodinou nemám co společného.“

„Nesnášela, když se jí říkalo Camilla.“

„Nikdy to s ní nebylo snadné. Ne jako s tebou.“ Barbro se vydala ke kuchyni a jednu ruku si přitom držela na zádech. „Něco ale musíš sníst.“

Helene ji následovala. Sledovala, jak z lednice vyndává připravený podnos se sýry, už z obchodu zabalený ve fólii. „Nebo bys raději pořádné jídlo?“

„Ne, tohle je skvělé, musím domů. Já... oni nic nevědí. Neznali ji.“ Helene usedla na kuchyňskou židli, na své staré místo u zdi. Charlie měla místo u okna, když byla doma. *Říkej si tomu, jak chceš, ale žádný můj domov to není.*

„Dovedeš si představit, jaká Valpuržina noc to byla tady v Jakobsbergu?“ řekla Barbro, zatímco odměřovala množství čaje do konvice. „Někdo hranici spálil už večer předtím, takže když včera rodiny